

مقدمه

از انقلاب مشروطیت (که قوانین مدون نبودند و نیز به شکل امروزی سابقه‌ای از مسئولیت‌های قانونی وجود ندارد)، از سال ۱۳۵۲ به بعد (به موجب ماده ۴۲ قانون مجازات عمومی حوادث ناشی از عملیات ورزشی مشروط به اینکه سبب آن ورزش باشد، جرم تلقی نشد و برای اولین بار در تاریخ حقوق ایران حوادث ورزشی مشمول قانون خاص گردید. پس از پیروزی انقلاب اسلامی متن ماده ۴۲ قانون مجازات عمومی چون مغایرتی با اصول و موازین شرعی نداشت، به همان صورت تنفیذ گردید؛ با این قید که مقررات آن ورزش معارض با موازین شرعی نباشد که در حال حاضر نیز با وجود اختلاف در شماره ماده قانونی لازم‌الاجراست. در سال ۱۳۶۱ این قانون در بند ۳ ماده ۳۲ و در سال ۱۳۷۰ در بند

نخستین بار از ترکیب «حقوق ورزش» در سال ۱۹۸۴ در برنامه گروه آزمایشی تربیت‌بدنی و ورزش دانشگاه «آریستولیان تسالونیک» یونان استفاده شد و این موضوع در دانشگاه آتن تدریس گردید. حقوق ورزشی شعبه‌ای از حقوق خصوصی است که به روابط ورزشی و مسئولیت‌ها و حوادث ناشی از آن میان ارگان‌ها و دوایر ورزشی و باشگاه‌ها و دانش‌آموزان و مربیان و داوران و مسئولان باشگاهی می‌پردازد. بررسی وضعیت حقوق ورزشی در جهان نشان می‌دهد که کشور فرانسه دارای قانون خاص ورزشی است. این قانون در ژوئیه سال ۲۰۰۰ جایگزین قانون ژوئیه ۱۹۸۰ شده است. در آمریکا نیز قواعد ورزشی آمیزه‌ای از قانون، مقررات و تصمیمات قضایی است. این قواعد برای تنظیم روابط میان دانش‌آموزان و حل اختلافات آن‌ها وضع شده است. در چین نیز قوانین کنترل دولتی بر ورزش با تکیه شدید بر استانداردهای ایدئولوژیک سیاسی، سیاست‌گذاری متمرکز و اعمال مدیریت سنتی اجرا می‌شود تا به دولت ملی کمک کند به بسیاری از اهداف اصلی خود دست یابد. معمولاً چینی‌ها میانجی‌گری و داوری را به قضاوت ترجیح می‌دهند.

در ایران تاریخچه حقوق ورزشی را به سه دوره تقسیم می‌کنند: دوره قبل از انقلاب مشروطیت (رعایت مقررات عرفی و شرعی در رسیدگی به امور قضایی الزامی بود)، دوره بعد

مسئولیت‌های حقوقی و قانونی مربیان ورزش

دکتر حسن قره‌خانی
استادیار دانشگاه زنجان

۳ ماده ۵۹ قانون مجازات اسلامی جای گرفت). مشاهده حوادث ناشی از عملیات ورزشی، سوانح محیطی، ارتکاب جرائم علیه دانش‌آموزان و مدیریت‌ها، محکومیت به مجازات‌های مختلف و بالاخره صدمات و ضایعاتی که بر پیکر جامعه ورزش وارد می‌گردید، نشان می‌داد که یکی از مهم‌ترین علل بروز این وقایع، فقدان آگاهی‌های حقوقی جامعه ورزشی است.

هر ساله پرونده‌های زیادی مرتبط با دبیران و مربیان ورزش در امور حقوقی اداره‌های مناطق و شهرستان‌ها و یا اداره کل امور حقوقی استان‌ها تشکیل می‌شود که یکی از دلایل اصلی آن آشنا نبودن مربیان و معلمان ورزش با وظایف و مسئولیت‌های حقوقی و قانونی خود است. ضعف اطلاعات حقوقی دبیران تازه‌کار و حتی برخی از دبیران کهنه‌کار در این زمینه مشکلات زیادی برای آن‌ها و نظام تعلیم و تربیت به وجود می‌آورد. اکنون با توجه به مطالب پیش گفته، این سؤال مطرح است: **مسئولیت حقوقی و قانونی معلمان، مربیان و داوران ورزش... چیست؟ راهکارهای اجرایی برای کاهش مشکلات و معضلات حقوقی و قانونی مرتبط کدام‌اند؟**

این مقاله با اهداف زیر نگاشته شده است:

- افزایش آگاهی‌های حقوقی دبیران و مربیان ورزش در محدوده حقوق ورزش و در نتیجه استفاده از این آگاهی‌ها در مسیر جلوگیری از وقوع حوادث ورزشی؛

- تشریح وظایف و مسئولیت‌های مربیان، معلمان و مدیران ورزشی آموزش و پرورش از نظر حقوقی؛

- ارائه انواع تدابیر حقوقی قبل و بعد از وقوع حوادث ورزشی؛

- راهکارهای اجرایی برای مسئولان و برنامه‌ریزان تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش. مهم‌ترین نتیجه حاصل از این اهداف، حفظ سلامت جسمی، روانی و حیثیتی دانش‌آموزان و نیز مصون داشتن مدیریت‌های ورزشی (کارشناسان تربیت‌بدنی و معاونت مربوط) از مسئولیت‌های قانونی است.

به‌طور کلی، وظایف و مسئولیت‌های حقوقی و قانونی مربیان و دبیران تربیت‌بدنی را می‌توان در یازده محور به شرح زیر خلاصه کرد.

کلیدواژه‌ها: مسئولیت‌های حقوقی و قانونی، مربیان و معلمان ورزش، حقوق ورزش

صلاحیت در آموزش

به‌کارگیری افراد فاقد صلاحیت خود بی‌احتیاطی و بی‌مبالا است. مدیران ورزشی باید در انتخاب مربیان واجد شرایط و با صلاحیت و دارای تخصص جهت استفاده در کانون‌های ورزشی مدارس و یا طرح «سباح» و سایر کلاس‌های آموزشی، دقت کافی داشته باشند؛ زیرا اگر در اثر بی‌صلاحیتی مربی خسارتی به ورزشکاران وارد شود، مسئول پیامدهای آن خواهند بود. بر این اساس، شخص مربی باید از فدراسیون مربوط آن رشته ورزشی کارت مربیگری داشته باشد. اشخاصی هستند که از نظر فنی و آموزشی مورد تأییدند اما چون مراحل اداری و قانونی دریافت جواز مربیگری را پشت سر نگذاشته‌اند، در صورت بروز حادثه، همانند راننده بدون گواهی‌نامه، مسئول و مقصرند.

حضور مستمر مربی و معلم ورزش در محل انجام فعالیت‌های ورزشی

یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند از بسیاری خطرهای و حوادث ورزشی جلوگیری کند، حضور و نظارت معلم ورزش در صحنه فعالیت ورزشی است. پس حضور فیزیکی و مستمر معلم یا مربی ضرورت دارد؛ بنابراین، مربیان هرگز و به هیچ بهانه‌ای نباید محل ورزش و فعالیت تیم یا شاگردان خود را ترک کنند و در صورت اضطرار و ترک ضروری محل، باید جانشینی واجد شرایط و با صلاحیت (نه معاون و یا سرایدار یا دفتردار مدرسه و مسئول یا سرپرست سالن) را به جای خود انتخاب نمایند و در صورت نبود جانشین واجد شرایط و صلاحیت دار، کلاس ورزشی را تعطیل کنند.

نظارت دقیق بر چگونگی اجرای فعالیت ورزشی دانش‌آموزان

مربیان علاوه بر حضور مستمر در محل فعالیت‌های ورزشی باید از کنترل و نظارت غافل نشوند و با توجه و مراقبت، در همه لحظه‌ها، دانش‌آموزان را زیر نظر داشته باشند. اگر به دلیل نبود کنترل و نظارت دقیق حادثه‌ای رخ دهد، آن‌ها مسئول خواهند بود. از جمله کوتاهی‌هایی که مربیان و معلمان ورزش مرتکب می‌شوند، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

اجازه اجرای فن خطا؛

کمک به اجرای فنون ورزشی خطرناک مانند

در ورزش‌هایی مانند تکواندو که به‌کارگیری کلاه ایمنی، هوگو، ساعدبند، کاپ، و ساق‌بند هنگام مسابقه الزامی است، امتناع ورزشکار از استفاده از آن‌ها محملی برای رفع مسئولیت داور نخواهد بود

حرکات ژیمناستیک به صورت همزمان برای چند نوآموز [مبتدی] اجازه دادن به دانش‌آموزان برای استفاده از وسایل و تجهیزات ورزشی که به تبحر نیاز دارند، مانند میله بارفیکس، خرک و دار حلقه در ژیمناستیک.

نظارت بر اماکن و تجهیزات ورزشی مدرسه

مربیان و معلمان ورزش موظفاند در فاصله زمانی کوتاهی تا شروع فعالیت ورزشی، از اماکن و تجهیزات مربوط بازدید کنند. این موارد شامل زمین، اسباب و امثال آن است. در صورتی که اماکن و تجهیزات با مقررات مربوط مطابقت نداشته باشند یا متضمن خطر برای دانش‌آموزان باشند، معلم نباید اجازه فعالیت دهد. از جمله شرایطی که خطرناک تلقی می‌شوند و وقوع حادثه در آن‌ها قابل پیش‌بینی است، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- یخ‌زدگی یا وجود آب در زمین؛
- وجود اشیاء خطرناک در نزدیکی محیط زمین مانند نرده‌های فلزی نوک‌تیز یا جعبه‌های فلزی مخصوص نگهداری توپ؛
- پوشش نداشتن میله‌های بسکتبال یا والیبال که نزدیک زمین نصب شده است؛
- بی سرپوش بودن حفره‌های میله والیبال؛
- باران، طوفان و امکان صاعقه؛
- غیر استاندارد بودن توپ بازی، به نحوی که خطرناک باشد؛
- ثابت نشدن دروازه‌های هندبال یا فوتسال؛
- رعایت نکردن فاصله با دیوارها، پله‌ها، صندلی‌ها و یا سطوح زباله در حیاط مدرسه و سایر موارد.

آگاهی از سلامت ورزشکاران

یکی از وظایف مربیان نسبت به دانش‌آموزان کسب اطمینان از سلامتی آن‌هاست. مربی موظف است قبل از آغاز هرگونه عملیات ورزشی از سلامتی همه دانش‌آموزان اطمینان حاصل کند. با توجه به اینکه معلم ورزش در این امر تخصص ندارد، می‌تواند از ورزشکار برگه معاینه پزشکی درخواست کند، در مواردی که ورزشکار به دلیل بیماری یا انجام عمل جراحی آمادگی لازم را برای فعالیت ورزشی ندارد، باید او را از شرکت در تمرین و مسابقه منع نمایند. همچنین بهتر است از ورزشکارانی که دچار حادثه شده بوده‌اند، بعد از بهبودی و بازگشت

مجدد به صحنه رقابت و ورزش، برگه معاینه پزشک مبنی بر تأیید سلامت آن‌ها دریافت گردد. خوشبختانه چند سالی است که با تهیه دفتر ثبت فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان از سوی معاونت مربوط، فرم‌های مخصوصی برای این کار در نظر گرفته شده است.

بررسی وسایل ورزشی دانش‌آموزان

در بیشتر رشته‌های ورزشی، ورزشکار ملزم به استفاده از وسایل ورزشی است که به موجب مقررات مربوطه تعیین گردیده است. ناقص بودن، نامرغوب بودن و یا غیرمجاز بودن این وسایل ممکن است موجب صدمه دیدن ورزشکار شود که در این صورت مربیان و معلمان ورزشی مسئول خواهند بود؛ زیرا از وظایف اصلی و مهم آنان بازدید و بازرسی وسایل ورزشی قبل از عملیات ورزشی است. آن‌ها زمانی باید اجازه استفاده از این وسایل را صادر کنند که از سلامت و ایمنی آن‌ها اطمینان کامل حاصل کرده باشند. در زنگ تربیت‌بدنی مدارس، توجه ویژه به کفش ورزشی دانش‌آموزان از وظایف معلم و مربی ورزش است. همچنین ممانعت از به همراه داشتن وسایل اضافی و خطرناک مانند ساعت، انگشتر و عینک ضروری است. در کانون‌های ورزشی مثل ژیمناستیک نیز که استفاده از اسباب در آن نقش اساسی دارد و هرگونه عیب و نقص فنی آن‌ها می‌تواند به صدمات غیر قابل جبران منتهی شود، وظیفه مراقبتی معلم ورزش یا مربی اقتضا دارد که در بازدید آن‌ها حساسیت بیشتری نشان داده شود تا از وقوع حادثه در اثر نقص اسباب جلوگیری شود. در ورزش‌هایی مانند تکواندو که به کارگیری کلاه ایمنی، هوگو، ساعت‌بند، کاپ، و ساق‌بند هنگام مسابقه الزامی است، امتناع ورزشکار از استفاده از آن‌ها محملی برای رفع مسئولیت داور نخواهد بود. استفاده دانش‌آموزان از وسایلی مانند ساعت، انگشتر، و امثال آن‌ها در ورزش‌های درگیر ممنوع است و این بر عهده مربی است که قبل از شروع فعالیت، اقدام لازم را معمول دارد.

شناخت قابلیت‌ها و توانمندی‌های دانش‌آموزان توسط مربیان

مربیان به دلیل گذراندن دوره‌های مختلف تخصصی، کسب تجارب کافی و داشتن مجوزهای رسمی دارای قدرت تشخیص برای شناسایی توان دانش‌آموزان می‌باشند. بنابراین، وظیفه

از نظر حقوقی، درج یا عدم درج ضرورت توجه به شرایط جوی در مقررات ورزش‌ها تأثیری در مسئولیت قانونی مربی - که حادثه در نتیجه بی‌توجهی او به شرایط جوی نامساعد پیش آمده است - نخواهد داشت

براساس ماده ۶۴ آیین‌نامه اجرایی فدراسیون نجات غریق، در استخری با ابعاد ۸*۱۵ و تعداد ۵۰ شناگر، وجود ۲ ناجی ضروری است.

توجه به شرایط آب‌وهوا

بیشتر فعالیت‌های ورزشی مدارس در فضای باز انجام می‌شود که به شرایط مطلوب جوی نیاز دارد. تمرین در هوای بسیار گرم، بارندگی‌های شدید، سرمای بیش از حد و... منجر به بروز حوادث و وارد آمدن خسارت به دانش‌آموزان می‌شود. باید گفت که از نظر حقوقی، درج یا عدم درج ضرورت توجه به شرایط جوی در مقررات ورزش‌ها تأثیری در مسئولیت قانونی مربی - که حادثه در نتیجه بی‌توجهی او به شرایط جوی نامساعد پیش آمده است - نخواهد داشت؛ زیرا توجه به حوادث قابل پیش‌بینی تکلیفی است که بر عهده هر مربی یا معلم ورزشی گذارده شده است و اصرار دانش‌آموزان برای انجام فعالیت توجیهی ندارد.

دریافت رضایت‌نامه از ورزشکار جهت شرکت در فعالیت‌ها و مسابقات ورزشی

از نظر حقوقی، رضایت مجنی علیه اصولاً تأثیری در مجرمیت مرتکب ندارد ولی در موارد استثنایی، رضایت او ممکن است موجب زوال وصف مجرمانه و عدم تحقق جرم، تخفیف مجازات یا موقوفی تعقیب یا موقوفی اجرای مجازات شود و بدون تردید، رضایت دانش‌آموز به مشارکت در فعالیت ورزشی به معنای قبول خطرات و نتایج زیان‌بار متعارف آن است. قانون‌گذار با علم به اینکه حادثه از ورزش جداشدنی نیست و حتی به رغم رعایت همه موازین و مقررات باز ممکن است صدمه‌ای وارد شود، با شجاعت و بینشی بسیار متعالی حساب ورزش را از همه امور جدا ساخته است و حوادث آن را جرم محسوب نمی‌کند. در عین حال، می‌خواهد بگوید که ورزش یک فعالیت مبتنی بر تمایل است و هیچ اکراه و اجباری در آن نیست.

وظایف مربیان و معلمان ورزش بعد از وقوع حادثه ورزشی

بعد از وقوع حادثه، اولین وظیفه مربی کمک به ورزشکار مصدوم است. مسئولیت مربیان در مورد دانش‌آموزان مصدوم علی‌الاصول محدود به مکان فعالیت ورزشی است. هرگاه دانش‌آموزی به هر علتی در این محدوده مصدوم شود،

شناسایی قابلیت‌ها بر عهده آن‌هاست. مقصود از قابلیت‌های دانش‌آموز، شناسایی قدرت بدنی، مهارت‌های فنی، تجربه، فیزیک بدن وی از قبیل وزن، قد، سن و... او در فعالیت‌های ورزشی است. در صورت رعایت نکردن موارد یاد شده، مربی و معلم ورزش مسئول خواهند بود. مثلاً در رشته تکواندو، اگر مربی یک تکواندوکار سنگین‌وزن و با تجربه را با یک تکواندوکار مبتدی و سبک‌تر برای تمرین با هم مشخص کند، در صورت بروز صدمه و خسارت او باید پاسخگو باشد.

آشنایی مناسب مربی با کمک‌های اولیه

گاهی صدمه‌های وارده به ورزشکاران شدت زیادی ندارد که به آن خطر جانی بگویند؛ مانند دررفتگی‌ها و شکستگی‌ها که می‌تواند در مدرسه به وجود آید. در این شرایط مربی مکلف است به دانش‌آموز مصدوم کمک کند. این کار معمولاً به صورت کمک‌های اولیه اعمال می‌شود. پس مربیان ورزشی باید از کمک‌های اولیه آگاهی کافی داشته باشند تا در صورت بروز حادثه بتوانند نقش مثبتی ایفا نمایند.

همچنین خودداری از کمک‌های اولیه برای معلم و مربی ورزش مسئولیت‌های قانونی ایجاد می‌کند. اجازه بازگشت به بازی برای بازیکنی که از ناحیه سر مجروح شده، نمونه‌ای از خودداری از کمک‌های اولیه توسط مربی است. همچنین، می‌توان به حمل دانش‌آموز مصدوم اشاره کرد که بسیار مهم است و بی‌توجهی به این امر می‌تواند نتایج نامطلوبی داشته باشد. بارها مشاهده شده که حمل اشتباه افرادی که از ستون فقرات آسیب دیده‌اند، باعث تشدید مصدومیت آن‌ها گردیده است.

تعداد دانش‌آموزان

وجود تعداد بیش از حد دانش‌آموزان در یک دوره آموزشی، مانند طرح سبح یا کانون ورزشی و یا یک کلاس، مسئله مهمی است که باید مورد توجه مربیان قرار گیرد. در این حالت، موضوع نظارت و مراقبت کم‌رنگ‌تر می‌شود و احتمال وقوع حادثه افزایش پیدا می‌کند. تعداد دانش‌آموزان با توجه به رشته ورزشی و مکان ورزشی و تعداد مربیان متفاوت است. در رشته ورزشی کشتی در یک تشک استاندارد با یک مربی تعداد ورزشکاران می‌بایست ۳۰ الی ۴۰ نفر باشد. همچنین، در رشته ورزشی شنا

هرگاه جابه‌جایی مصدوم بدون تریبات خاص میسر نباشد، وی مجاز به الزام اشخاص به انتقال مصدوم به خارج از زمین به هر نحو نخواهد بود

مربی موظف است که اقدامات فوری برای کمک‌های اولیه به‌منظور جلوگیری از وخامت حال وی را به انجام برساند. این اقدامات شامل قطع بازی، اجازه ورود پزشک یا پزشک‌یار به زمین و بالاخره انتقال مصدوم به خارج از زمین است. هرگاه جابه‌جایی مصدوم بدون ترتیبات خاص میسر نباشد، وی مجاز به الزام اشخاص به انتقال مصدوم به خارج از زمین به هر نحو نخواهد بود. همچنین:

- به مجرد مصدومیت ورزشکار بازی را متوقف کنید و اقدام لازم را معمول دارید.
- هرگز با توجه به زمینه‌های قلبی، تمارض را مفروض ندانید. مقابله با بازیکن ظاهراً متمارض نباید از طریق بی‌توجهی به او و ادامه بازی صورت گیرد.

- اگر پزشک در محل فعالیت ورزشی حاضر نباشد، اجازه بازگشت به بازیکن مصدوم در صورتی مجاز است که حداقل، ظواهر امر دلالت بر امکان آن داشته باشد.

- به بازیکنی که از ناحیه سر صدمه خورده است بدون اجازه پزشک اجازه ادامه بازی را ندهید.

- ادعای بازیکن مصدوم به توانایی برای ادامه بازی، به‌ویژه اگر کودک باشد، هرگز رافع مسئولیت نیست.

- بازگشت فرد مصدوم باید پس از گذشت مدت مقرر با اجازه کتبی پزشک معتمد باشد.

- در تعطیل کردن رقابت‌های نامتعادل - که حادثه قابل پیش‌بینی است - تردید به خود راه ندهید.

- هرگاه در جریان فعالیت ورزشی شرایط جوی نامساعد شود و بروز سانحه قابل انتظار باشد، بازی را خاتمه دهید.

- به بازیکنی که سوءنیت و قصد مجرمانه خود را عملاً نشان داده است، اجازه ادامه بازی را ندهید. در غیر این صورت، ممکن است به جرم معاونت در ارتکاب جرم از سوی بازیکن مسئول شناخته شوید.

مسئولیت‌های حقوقی سرپرستان سالن‌ها و مدیران مجموعه‌های ورزشی دانش‌آموزی

قبل از بررسی حقوقی مسئولیت مدیران ورزشگاه‌ها تذکر دو نکته ضروری است: اول اینکه در این بحث، منظور از ورزشگاه هر محلی است که صرف‌نظر از وسعت و امکانات آن، آماده برای فعالیت‌های ورزشی است. بنابراین،

از نظر حقوقی ورزشگاه آزادی با یک سالن چند منظوره در یک مدرسه تفاوتی ندارد. نکته دوم، توجه به معنای مدیر در این کلمه نیست بلکه به هر کس که وظیفه اداره امور ورزشگاه را به عهده دارد، مدیر اطلاق می‌شود. مدیران ورزشگاه‌ها موظفانند بدون دخالت در امور فنی ورزش‌ها، ایمنی همه کسانی را که با هر عنوان از قبیل مربی، ورزشکار، تماشاگر، کارکنان که در ورزشگاه حضور دارند و نیز افراد مجاور را در چارچوب وظایف خود تأمین کنند. بدون تردید و به استناد اصول کلی حقوقی، اگر صدمه وارده به اشخاص یا اموال ناشی از تقصیر مدیران باشد، آن‌ها ملزم به پاسخگویی خواهند بود.

برخی راهکارهای عملیاتی برای کاهش مشکلات

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی با رویکرد حقوق ورزشی

- تهیه و تدوین جزوه‌های آموزشی مختصر از سوی کارشناسان تربیت‌بدنی مناطق با مشارکت سرگروه‌های تربیت‌بدنی

- برگزاری سخنرانی‌های علمی با همکاری استادان و افراد برجسته و آشنا با حقوق ورزشی با شرکت دبیران و مربیان تربیت‌بدنی در سطح مناطق، شهرستان یا استان

- تهیه بیمه مسئولیت عمومی: این بیمه‌نامه مسئولیت قانونی افراد را در قبال صدمه و زیانی که به‌طور ناخواسته (غیر عمد) به دیگران وارد آورده است، تحت پوشش قرار می‌دهد. بیمه مسئولیت عمومی در حیطه ورزش می‌تواند شامل مربیان، دانش‌آموزان، کارمندان و اعضای سازمان ورزشی، مربیان کودکان و تمامی دست‌اندرکاران درگیر باشد.

- تهیه بیمه حوادث ورزشی

- بیمه مدیران و کارمندان: ممکن است از کارمندان و مدیران در سازمان‌های ورزشی به‌دلیل نقض وظایف شکایت شود. در این صورت می‌توان مدیران و کارمندان را مشمول بیمه شخص ثالث نمود؛ به شرطی که حسن نیت فرد مسئول احراز شده باشد.

- بیمه مربوط به وسایل و ابزار ناقص و معیوب: برخی از بیمه‌ها می‌توانند با استفاده از قوانین، از خریداران کالاهای مصرفی حمایت کنند. خدمات ناشی از ابزار و وسایل معیوب در حیطه ورزش و رویدادهای ورزشی می‌توانند مشمول این نوع بیمه شوند.

مدیران ورزشگاه‌ها موظفانند بدون دخالت در امور فنی ورزش‌ها، ایمنی همه کسانی را که با هر ورزشکار، تماشاگر، کارکنان که در ورزشگاه حضور دارند و نیز افراد مجاور را در چارچوب وظایف خود تأمین کنند

منابع

۱. آقای‌نیا، حسین. (۱۳۸۹). حقوق ورزشی. چاپ یازدهم. نشر میزان.
  ۲. دیورا، ا. وست، چالرز. آ. بوچسز. (۱۳۸۱). مبانی تربیت‌بدنی. چاپ سوم. ترجمه احمد آزاد.
  ۳. والتر، تسی جامپیون جونیور. (۱۳۸۶). مبانی حقوق ورزش‌ها. ترجمه حسین آقای‌نیا. چاپ چهارم. دادگستر.
4. www.HaghGostar.ir